

Bedeli özel (ön ödemeli-akıllı) kartlar kullanılarak ödenen şehir içi yolcu taşımacılığında belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-68554973-105-153093
Tarih	23.09.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Mersin Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Ve Tahsilat Grup Müdürlüğü

Sayı : E-68554973-105-153093

23.09.2022

Konu : Belge Düzeni

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden; elektronik ücret toplama sistemi ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetiyle iştigal ettiğiniz, ... Belediyesi tarafından elektronik ücret toplama işinin tarafınıza devir edildiği ve ... Belediyesi ile yapılan sözleşme gereğince söz konusu akıllı kartlara yapılan dolunlar karşılığında toplanan gelirlerin, sözleşmede belirlenen pay karşılığı kesildikten sonra ... Belediyesinin hesaplarına aktarıldığı, şirketinizin, banka hesabınıza yapılan para transferi karşılığında; gerçek kişilerin yanı sıra resmi kurumlar ile ... Belediyesi iştiraki olan şirketlerin personellerine de kontör yükleme işlemi yapıldığı, söz konusu kurumlar ve şirketlerin; çalışanlarının işe gidip gelmelerini sağlamak amacı ile yüklenen kontör karşılığında şirketinizden fatura talep ettiği, şirketinizin söz konusu faaliyetten elde ettiği gelir tutarının sadece komisyon geliri olması nedeniyle söz konusu yüklemelere ilişkin olarak

fatura düzenlemeniz gerekip gerekmediği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, "*Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*" hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise mezkûr Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan veya Bakanlığımıza verilen yetkilere dayanılarak kullanılması/düzenlenmesi uygun görülen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkûr Kanunun;

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Hazine ve Maliye Bakanlığı; mal veya hizmetin nev'i, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, bu süreyi indirmeye ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirmeye yetkilidir. Bu süreler içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*",

- 232 nci maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

2. Serbest meslek erbabına;

3. Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;

4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2021 yılı için 1.500 TL, 2022 yılı için 2.000 TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2021 yılı için 1.500 TL, 2022 yılı için 2.000 TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.",

- 233 üncü maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedelleri aşağıdaki vesikalardan herhangi biri ile tevsik olunur.*

1. Perakende satış fişleri;

2. Makineli kasaların kayıt ruloları;

3. Giriş ve yolcu taşıma biletleri.

..."

hükümleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan, 382 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "2. Özel Kartlar Kullanılarak Yapılan Şehir İçi Yolcu Taşımacılığında Belge Düzeni" başlıklı bölümünde, "...

Anlaşmalı yolcu taşıma işletmelerince verilen yolcu taşıma hizmetine ilişkin bedellerin özel kartlarla ödenmesinde aşağıda belirtilen şartlara uyulması kaydıyla, söz konusu hizmetin bu bölümde yapılan açıklamalar çerçevesinde belgelendirilmesi uygun görülmüştür.

- Kartı satışa çıkaran firmalar ile bir banka arasında sistemdeki tüm parasal hareketlerin izlenmesi, kayıt altına alınması, gerçekleşecek hasılatın paylaşımının gösterilmesi ve rapor üretilmesi gibi hususları içeren ayrıntılı bir anlaşma yapılacaktır.

- Sözü edilen kartların satışı ve bu kartlara yükleme yapılması işlemleri, bu kartları çıkaran firmalarla anlaşmalı bayilerce gerçekleştirilecektir.

- Kartlara yapılacak yükleme işlemi, özel kartları çıkaran firmalar tarafından bayilere verilen özel cihazlar vasıtasıyla yapılacaktır.

- Söz konusu özel kartlar, anlaşmalı yolcu taşıma işletmelerine ait taşıtlarda bulunan cihazlar(validatör) vasıtasıyla, taşıma hizmetine ait bedelin ödenmesinde kullanılacaktır.

- Anlaşmalı yolcu taşıma işletmelerinin özel kart kullanılmak suretiyle ödenen yolcu taşıma hizmetlerine ilişkin bedeller ile özel kartları çıkaran firmalar ve bayilere ilişkin komisyon vb. hizmet bedellerinin dağıtımı, anlaşmalı banka vasıtasıyla yapılacaktır.

- Bu kartları çıkaran firmalar tarafından kurulacak ve anlaşma taraflarınca da (banka, bayi ve anlaşmalı yolcu taşıma işletmesi) kullanılacak sistem, kartların kullanımı ve taraflar arasındaki işlemlere ilişkin bilgilerin elektronik ortamda takibine imkan verecek özellikte olacaktır.

Yukarıda belirtilen şartları haiz olarak yürütülen şehir içi yolcu taşıma hizmetlerinde, söz konusu kartların anlaşmalı yolcu işletmelerine ait taşıtlarda kullanılmasına kadar olan aşamalarda, bankalarca bayilere yükleme hakkı verilmesi ve yolcuların ellerinde bulunan özel kartlara bayilerden yükleme yaptırmalarında henüz yolcu taşıma hizmeti gerçekleşmemiş olduğundan Vergi Usul Kanununda sayılan herhangi bir belgenin düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

Anlaşmalı yolcu taşıma işletmeleri tarafından, bedeli söz konusu kartlar kullanılmak suretiyle ödenmiş bulunan taşıma hizmetlerine ilişkin olarak, elektronik ortamda tutulan ve muhafaza edilen kayıtlara istinaden, gün sonunda "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlenecektir.

Diğer taraftan, bayilerce sunulan hizmet dolayısıyla özel kartları satışa sunan firmalardan; bu firmalarca da anlaşmalı yolcu işletmelerinden alınacak komisyon vb. bedeller için, hizmetin tamamlanmasından itibaren yedi günlük süre dahilinde fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, bayilerce müşterilere yükleme yapılması sırasında mali değeri olmayan bir belgenin müşteriye verilmesi mümkündür.

..." düzenlemeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, bahse konu Genel Tebliğde öngörülen sistem dahilinde bedeli özel kartlar kullanılarak ödenen şehir içi yolcu taşımacılığında, aynı Genel Tebliğde öngörülen belge düzenine riayet edilmesi icap etmekte olup, bu kapsamda anlaşmalı **yolcu taşıma işletmeleri tarafından**, bedeli söz konusu kartlar kullanılmak suretiyle ödenmiş bulunan taşıma hizmetlerine ilişkin olarak, elektronik ortamda tutulan ve muhafaza edilen kayıtlara istinaden, gün sonunda "muhtelif müşteriler" ibareli bir fatura düzenlenmesi gerekmektedir. Tebliğ ile yapılan düzenleme dışında taşıma hizmetinden yararlananlar adına ayrıca belge düzenlenmesi mümkün değildir. Öte yandan, bayilerce kartlara yükleme yapılması sırasında mali değeri olmayan bir belgenin müşteriye verilmesi mümkündür.

Buna göre, somut durumda, resmi kurumlar ile ... Belediyesi iştiraki olan şirket personeline, bedeli özel (akıllı) kart kullanılmak suretiyle tahsil edilerek, verilen ulaşım hizmetlerinde mezkûr Genel Tebliğde öngörülen belge düzenine riayet edilmesi gerekmekte olup, personelin ulaşım giderlerinin karşılanmasını teminen bahse konu kartlara yaptıkları yüklemelere ilişkin olarak şirketiniz tarafından söz konusu kurum ve şirketler adına fatura düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan, ... Belediyesi ile yapılan sözleşme gereği elde ettiğiniz komisyon vb. hizmet bedelleri için genel hükümler çerçevesinde fatura düzenlemeniz gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026